

Ordinantie sConincx ons gheduchts heeren, waerinne allen cooplieden, vivandiers, provandiers, taverniers, herberghiers, cabarettiers, ende alle andere, hen met ghelijcken handel gheneerende: vercondicht wordt, zyner Mt. crijchsvolck, allerande maniere van victaille, provande ende fourage, etc. toe te zenden: midsgaders ooc den vrydom, exemptie der zelven victailliers

<https://hdl.handle.net/1874/9055>

Ordinantie s'Coninx

ons gheduchts heeren / waerinne allen
 Cooplieden / Vinandiers / Prouandiers / Taverniers /
 Verberghiers / Cabarettiers / ende alle andere / hen met
 ghelycken handel gheneerende : vercondicht wort/
 zynet Mr. crischvolck / allerande maniere van
 victaille / prouande ende fouragie / etc. toe te
 zenden : midsgaders ooc den vrydom /
exemptie / der zeluer Victaillero.

Te Ghendt,

By Ian van den Steene, wonende by S.
 Pharahilden plaets. Anno, 1568.

Cum Gratia, & Priuilegio.
 Gheteeckent de Langhe.

C O P I E .

By den Coninc.

ONSEN lieuen ende ghetrouwien die President ende luyden van onsen stade in Vlaendien salupt ende dilectie.

Alsoe ouse zeer lieue ende zeer beminde Heue / Ridder van onser orden / Stadhouder / Gouverneur ende Capiteyn generael in onse landen van herwetsouere / die her toghen van Alue / Marquiz van Coria etc. teghenwoerde lich doet versamelen en oprichten eenen Legher van Kup teren ende knechten / wesende in onsen dienst ende besoldinghe ontrent onser stadt Maestricht : Ende dat om treichsvolck ende andere wesende inden seluen legher te onderhouden ende spissen / ende oock om voor te commen ende verhueden allen overlast ende vuyteringhe dier by ghebreke van prouande ende virtuaile soude moghen toe commen ende gheschien : van noode zy inden voirl. leger alle maniere van virtuailen ende andere nootliche dinge te seypden ende vueren .

Z O E E H T dat wy desen aenghessien / v ontbieden ende committeren dat ghy terstandt ende sonder vertrec doet kundighen / vuytroepen ende publiceren / alomme binuen den steden ende plaetsen van onsen Lande ende Staesschepe van Vlaenderen / daernien ghewoonlitch is vuytroepinghen ende publicationen te doene / dat alle coop luyden / Vinandiers / Prouandiers / Tauerniers / herbergiers / Cabarettiers / ende alle andere hen met ghelycke handel ende negociatie gheneerende / in den voorsepden Legher ontrent Maestricht oft elders / daernien den seluen soude moghen transfereren oft oprichten / vueren of seypden / doen vueren oft seypden / tzy te watere oft te lande / allerande maniere oft sorte van virtuaillie / pio-

ij

nande / fourage ende vterghelijcke waeren / ende nooddelycheden : oft ten minsten totter stede den voorleven **V**ergher alder naest gheleghen wesenende / aldaer zy respectieuelick tot heuer alſt entie vinden sullen eenighe van onſe Commiſſarien gheordeneert om de selue victuaillien ende pionanden waer te velen ende adreſſeren / de welke hen alle hulpe ende byſtaadt doensullen om waghenē pearden / ſchepen / ende ſchuwten te moghen trughert tot heuren redelijken coste : Ende sullen wy oock ordene doet ſtellen dat eenveghelich zekerlich / vphelich / ende zonder belet ouer wegh sal moghen lyden ende paſſeren / en van zyne voorleven victuaillien / waeren ende pionanten / wel betaelt worden : Ende op dat elck dies te meer ghengē ende ghewilligher laude ſijn in den voorleven legher / pionande ende victuaillie te vueren / ende leynden / hebben wy gheacordeert ende accorderen by defen / dat alle de ghene die eenighe Wijnen Bieren / Victuaillien oft ander Pionanten / in den seluen legher vueren / oft leynden sullen / deur wat ſteden / vpheden / oft plaetsen de ſelue paſſeren / vph onghehouden ende exēpte ſullen wesen van alle Tolrechten / ende en ſullen egheen wegh gheeldt / brugh gheelt / noch andere onghelt oft impost meeten betaelen . Ooch en ſullen de voorleven viandiers niet ghevangkan / ghearreſteert / oft andersins belet / oft becommert moghen worden / om eenighe ſchulden oft anderē ſimile ſaken / hoedaenigh die ſouden moghen wesen ghecontracteert oft ghemaeert aleer zy viandiers geworden zijn : Ende ten hende dat iſlue niet en ſonde gebeuren / ende dat int verſien ende furnieren vande voorleven victuaillien te beter ordene ende reghele ghehouden mach worden : hebben wy voor ſuperintendant / op iſtue vande ſelue victuaillien / gheremittieert ouſen ſeer lieuen ende ghetrouwien ſidder van onſer Orden / Hoofdſt van onſe financien / Gouuerneur ende ſouverain Baik

Nu van onsen Lande ende Graefschope van Namen/ den
Heere van Berlaymont / ende deu seluen volle mache ge
ghenue / midsgaderen zynen stadhoudre die ter staple en
opslagh vande voorsepde virtuaillien wesen sal / deu Offi-
ciers ende Wethouders vanden steden / Vygheden / dor-
pen / ende andere plactsen / te ghebieden ende beuelen in
tghene dat zynen last aengaen sal . Willende expresse-
lich dat heure briesuen by hen onderteekend / naeghe-
volght ende gheobediert worden : de welche wy daer toe
gheantouiseert hebben ende auctoriseren by desen .
Declarende van nu mil ende vau onwearden die arreste
oft andere proceduren ghedaen op de persoenen van de
voorsepde Viananders heure prouanden / peerdens / sche-
pen / schupten / wagheuen oft kerren : zoe verre / v noch-
tans behooonen by briesuen van passegir van deu voor-
senden Heere van Berlaymont / dat zy mitten handel vā
Vianander hen gheneerende sijn .

Outbieden daeromme / ende bevelen allen onsen ende
onser vassalen / Rechteren / Justitieren ende Officieren /
van den steden / dorpen / ende plactsen van onsen voor-
noemden Lande ende Graefschope van Vlaenderen ende
elcken van hen bysondere / zoe hen toebehooren sal dat zy
eenighe van hen committeren / om van stonden aen ende
promptelick te volbrijnghen / tghene dat by ons / onsen
voornoemden superintendant oft zynen voorsepden stad-
houder hen beuelen sal worden / oft des zy aensocht sub-
len wesen . Beuelende insghelycks onsen Officieren
metten seluen t'samentlick goede toesicht te nemen dat de
voorsepde prouanden / virtuaillien / fouraigen ende an-
dere prouissien in den voorsepden Legher / tyt ontrent
Maestricht oft elders daer den seluen ghetransfereert of
opghericht soude moghen worden / ghevoert ende ghe-
sonden worden : mitz ghebruyckende ende ghemietende
by den voorsepden Viananders den vrydom / exemptie oft

andere Pieuslegie voorschienen: ende den seluen gheren
ende ende versiende van waghenen/ peerden/ schepen/
ende schijpten die zy behouwen sullen/ daer vooren zy ge-
houden worden te betaelen den tax daer toe ghestelt/ oft
alnoch te stellen: bedwinghende daer toe allen den ghe-
nen diet behooren sal.

Ordinerende voorts den voorsepden Officieren/ dat si
elck nae de publicatie van desen/ doen stellen ende affice-
ren copie van dien/ op de Kerckdueren/ Stadthupsen/
Stadepoorten ende andere ghewoonliche plaetsen/ van
heure iurisdictie/ op dat niemandt daer van ignorantie
en loude moghen pietenderen: Tghene des voorsepnt is
te doene met diesser aencleef / gheuen wyp v volcommen
macht / auctoriteyt ende sonderlingh beuel by desen.

Ontbiedende ende beuelende allen onsen/ ende onser
Dasallen/ Rechteren/ Justicieren/ ende Officieren dien
dit aengaen sal/ dat zy v tselue doende ernstelich verstaen
ende obedieren: ende u daerintue alle behoorliche hulpe
ende bystandt doen ende bewysen: want ons alsoe ghe-
lieft. Alles wochtans zonder prejdicte oft naebeel in
andere zaeken vande voorsepde Thollen en ander Rech-
ten/ zoe wel ons als andere particuliere persoonen toebe-
hoorende.

Ghegheuen in onser stadt van Gruessele onder onsen
contreghel hierop ghedrukt in placcate den lesten dach
van Augusto/ M. D. Ixxij. Onder kont ghelschienē: By den Coninck in synen Rade.
Ende gheteeckndt D'Overloope.

Ghepublert in openbare con
sistorie van myne heeren van dē
Rade gheordineert in Vlaende-
ren, present den selue houe, Ad-
uocaten , Procureurs , ende an-
dere diuersche bystanders, defen-
derden in Septem. Xv. Lxviij.

By my

A. Heurne.

Typis Gisleni Manilij.